

Lesično 74 – mladinska delovna brigada

Predstavniki MA srednje šole za medicinske sestre in dijakov tehniške elektro šole so maja 1972 prišli na dan z željo, da s svojim znanjem in delom prispevajo k razvoju nerazvitih območij. Občinska konferenca Center pa naj bi organizirala take akcije. Ker smo v tistem času prebrali številne informacije in sestavke o problemu Kozjanskega, so se na OK ZMS Ljubljana-Center odločili, da začnejo akcijo prav na tem območju.

Julija je že odšla v Kozje prva brigada mladincev. V akciji, ki je trajala tri tedne, so brigadirji z materialom, ki so ga dobili od ljubljanskih podjetij, elektrificirali 16 hiš, dijakinje srednje šole za medicinske sestre so pomagale osebjem v zdravstveni postaji in v patronažni službi, del brigadirj in brigadirjev pa je zgradil vodovod. V brigadi so bili še študentje višje šole za socialne delavce kot pomoč socialni službi občine pri delu na terenu. Delovna akcija ni bila omejena samo na akcijo brigade, temveč so sledovi te začete akcije mnogo globlji in predstavljajo primer sodelovanja prebivalcev obeh občin.

Ker je ravno ta prva akcija sprožila med mladimi zanimanje za tovrstno dejavnost in ker sta pomoč in učinek imela tako velik odziv v občini Šmarje pri Jelšah, so tudi lani nadaljevali s to akcijo. Le-te se je udeležilo 250 mladink in mladincev iz Ljubljane, Slovenije in drugih krajev Jugoslavije. Prišli so iz Arilja, Beograda, Bileče in nenazadnje iz občine Šmarje pri Jelšah. V pripravo akcije so se vključile tudi ostale občinske konference zveze mladine in skupščine občin Ljubljane, koordinacijo je prevzela mestna konferenca zveze mladine Ljubljana, pokrovitelj pa je ostala skupščina občine Ljubljana-Center.

Letos dolgo ni bilo jasno, kako bo z akcijo in ali sploh bo. Toda mladi so hoteli in želeli delati ter s svojim delom

pomagati pri razvoju nerazvitih območij. Ob koncu maja so na OK ZMS Ljubljana-Center pričeli s temeljitimi pripravi na akcijo. Tokrat v Lesičnem – občina Šmarje pri Jelšah.

Mladi tokrat gradijo kulturni dom, seveda pa redno delujeta tudi zdravstvena in vzgojiteljska služba. Brigadirji stanujejo v osnovni šoli Lesično. V njej imajo tudi kuhinjo, jedilnico in prostor za družabna srečanja. Poskrbeli so tudi za idejnopolično izobraževanje, kulturno in športno-rekreativno dejavnost.

Občinska konferenca ZMS Ljubljana-Center tudi tesno so-

deluje z mladino iz Wiesbadna v ZRN. Tako je Ljubljano obiskalo 25 mladih družbenopolitičnih aktivistov, ki so se vključili v delovno akcijo Lesično 74. Tam so delali teden dni. V pogovoru o sodelovanju Wiesbaden-Ljubljana o brigadi in vtisih, ki so jih dobili v njej, so med drugim povedali tudi tole:

»Mesto Wiesbaden, iz katerega izhajamo, ima sicer stike z mnogimi mesti iz drugih držav, vendar pa se nam kot mladim predstavnikom SPD zdi še posebej zanimivo sodelovanje z Jugoslavijo, konkretno z Ljubljano. Edino Jugoslavija je za nas trenutno zanimiva, ker ima

tak politični sistem, da vidimo v njem združeno svobodo s socializmom. Zadovoljni smo, da so lanskeletni obiski delegacij omogočili letošnjo mladinsko izmenjavo, ki nam bo omogočila, da se bomo seznanili z realnim stanjem pri vas, vaši mladinci pa z razmerami v naši državi.

Državljanji ZRN – zlasti mišlim na mladino – prihajajo k vam predvsem kot turisti. Turizem pa ni realnost. Kot politični delavci bi želeli spoznati, kakšne so resnične razmere v neki državi in ravno delo v brigadi je idealna priložnost za to.

Pri delu v brigadi smo dobili

že veliko izkušenj, dosti smo videli, posebno nam je všeč solidarnost med brigadirji, ki pomagajo pri razvoju tega območja. Te izkušnje, ki smo jih pridobili, bomo radi ponesli v Nemčijo in navsezadnje nam je delo tudi v razvedrilo.

Mladi iz Wiesbadna so po brigadi za telen dni odšli v Ljubljano, kjer so poslušali družbenopolitična predavanja in si ogledali mesto. Teden dni bodo preživel v Premanturi in Pulju. Konec meseca bodo ljubljanski mladinci obisk vrnili.

V Lesičnem bosta delali dve mladinski brigadi. Druga skupina bo tam do 10. avgusta, žal brez kolegov iz ZRN.

DARINKA LEGAT

10 LET VZPONA RENT-A CAR

Kompasov rent-a-car je začel delovati pred 10 leti. Začetki so bili dokaj skromni, saj je bilo v štirih poslovalnicah skupno le 85 vozil, delavci pa začetniki na svojem področju, brez znanja in tehnologije. Imeli so nekaj vzorov v turistični literaturi, vedeli so, kaj je to rent-a-car, kaj več kot to, pa ni vedel nihče.

Danes šteje Kompasova temeljna organizacija rent-a-car 624 vozil, ki jih je moč najeti v 46 poslovalnicah in 100 agenturah v državi ter 16 agenturah v tujini.

V desetih letih razvoja je Kompasov rent-a-car dosegel svetovno priznanje, saj je največji licenčni partner Hertz na svetu in edini licenčni partner, ki sme v Hertzovem svetovnem sistemu uporabljati svoje ime pred Hertzovim, kar je posebno določeno v pogodbi, ta pa obenem določa, da sme biti Kompasov znak enake velikosti kot Hertzov.

Dragi moji Dogovori! Bodite zdravi in zadovoljni! Pišem vam z našega modrega Jadrana (berite modrega). Tukaj je vse v znamenju, kot pravi profesor, gospod profesor (ne vem njegovega imena, zame je pomembno, da je profesor), ki na Jadran prihaja že 30 let, v znamenju minus dobro. Minus je to, je rekel, ker na obali ni gneče, če pa na obali ni gneče, potem tudi ni gneče po hotelih, še manj v gostilnah. Tukaj, na naši plaži, smo razporejeni tako, kot bi bili skregani, in ko se pogovarjamo, vpijemo, kot bi bili na dveh oddaljenih hribeh. Izmed vseh kopalcev (berite, prosim vas, turistov) tukaj najbolj cenim (in imam rad) našega gospoda profesorja. Ne samo zato, ker je profesor, čeprav roko na srce, tudi zaradi tega, temveč tudi zato, ker si na tej plaži sonči hrbet že tri desetletja. To je edinstveno, verjemite mi.

Midva se seznaniva. Podam mu roko in mu rečem: »Jaz sem Vene, Vene Horvat iz Ljubljane, hišnik. Sem velika živina, pravim mu. Čeprav nisem kot vi, dodam sramežljivo, toda v moji hiši so profesorji in novinarji in zdravniki, inženirji in vsi se mi klanjajo, zlasti pa, ko počim cev, ko ugasne elektrika, dvigalo pokvari. Takrat sem jaz, poudarjam, prava velika živina.«

Profesor me glede, kot bi bil jaz tele, on pa nekakšen

čevabdžija, pa čisto po profsorsko kima z glavo in ponavlja: »Živina, živina, vidi se, da ste živina.« Izgovarjam še kopico besed (berite misli: s profesorji se misli, ne pa govori) o turizmu pa mu rečem: »Veste profesor, turizem je kot zdravilo. Človek se pride spočit, ne pa lenarit, človek leži doma na kavču, pride še kopat, sončit. Sonce je kot kmečka peč v januarju. Vroča in prijetna. Hrana. To ni niti važno. Ko človek počiva, mu lahko hrana celo škodi. Tudi tukaj se je. Toda to ni pomembno za turizem, turizem ne živi od hrane...«

Profesor me gleda izpod očal in me vpraša: »Vi ste živina, pravite. Kakšna prosim?«

»Gospod profesor, hišniška, odgovorim.

»Hišniška, hišniška,« trikrat, štirikrat ponovi to besedo. »Pomeni, vi ste živina, kot je živina moja Ljubljana.«

Strnim vanj, kot bi bil on tele, jaz pa mesar. Niti besede ne razumem. Sramujem se, da bi profesorja vprašal, kaj pomeni Ljubljana. Vem pa, roko na srce, da se za to besedo lahko skriva celo ljubica. Kakšna neki je ta ljubica, ki jo imenuje Ljubljana, ki pa je pri tem še neka živina, premišlujem. Verjetno je tudi ona profesor, ali bog moj, tega ne smem niti pomisliti... generalni.

»Torej vi ste živina kot moja Ljubljana,« nadaljuje, kot tisti na televiziji, po enem tednu v istem času in na istem mestu. »To razumem... Toda vi ste živina, ki je dobro hranjena, polna življenja, okrogla, gleda, ja, ja, da gleda, na plaži veliko gledamo, ali ne, in vemo, kaj gledamo. Pa mislim, o tem, koliko vas vse to stane...? Dovolite mi, da izračunam: soba v hotelu s kopalnico in zajtrkom, da, z zajtrkom 120 dinarjev, če k temu dodamo kosilo in večerjo, še toliko, pomeni 240 dinarjev, kava, pivo, li-

»No, nikar se ne norčujete. Sem star profesor. Nikar, to ni kulturno. Mislim, da ste kulturni človek, prava živina... vi meni pravite 18 stotakov. Nemogoče. Kaj pa tista cev, tista elektrika, dvigalo, koliko to stane tiste profesorje, inženirje, novinarje, zdravnike?«

»To vse sodi k službi, profesor. Kaj bi delal hišnik, ko bi tudi to posebej plačevali.«

Profesor vzdihne, pogleda me, kot da me občuduje in se me boji hkrati, izreče nežno, kot bi me želel pobožati: »Kje pa je ta vaša

nikdar nisem rekel, da toliko porabim... Ne. To bi bila socialna diferenciacija, profesor.«

»Pa koliko porabite?«

»190 dinarjev dnevno profesor.«

»Kje pa je ta hotel, hišnik moj,« me vpraša profesor.

Oba vstaneva in se odpraviva do mojega kampa. Pokažem mu šotor »made in Hungaria«, fička »made in Jugoslavija«, via Kragujevac, pokažem mu shrambo »alla Italia«, raženj, sadje, zelenjavo, meso itd. Strmi, prime se za glavo in pada. Ko se zbudi iz nezvesti, me vpraša: »Prosim vas, ne bodite tako sebični. Povejte tudi meni, kje to lahko dobim za tako majhen denar?« Uvidim, kaj boli profesorja, pa mu rečem: »Nikar. To je iz vrta in hleva mojega dobrega strica Petra.« Vstane pa pravi: »Bolje je imeti strica kot profesuro.« »Jaz njemu v brk: »Vi pa imate Ljubljano. To je zares nekaj? Kaj ne?«

Profesor se po dolgem času ponovno nasmehne in reče: »Moja Ljubljana, to je lepa psica. Vidva bi se zares lepo razumela.«

Vidite, dragi Dogovori, kaj sem to sezono doživel na morju kot sezonec, kjer je sezona pod vsemi sezonami in kjer so cene nad vsem cenami. Lepo vas pozdravlja vaš hišnik

VENE HORVAT

RAPORT NAVADNEGA OBČANA

Živina kot ljubljena

ter kisle vode 50 dinarjev, sladoled in ostalo, točno toliko; vi tega gotovo ne jeste sami, ja, ja, imate otroka, ne otroka, temveč otroke... Torej 300 dinarjev na osebo. Koliko pa vas je na morju, prosim vas?«

»Štirje,« odgovorim kot iz topa.

»Torej vi porabite dnevno 1.200 dinarjev. Vi ste zares živina. To je matematično dokazano. To je jasno. Toda nejasno je to, da ste vi hišnik in da se vam vsi tisti ljudje klanjajo. Zato vas prosim, povejte mi, koliko dobivate kot hišnik?«

»1.800 dinarjev mesečno.«

stolpnica, v kateri tako malo zaslužite, križate pa tako velike stroške?«

»V Ljubljani, profesor, v občini Center, v središču mesta, da točno v središču. Kaj to ni jasno?«

»Človek, vi ste pravi nevednež. Dobili boste cvek, ki ga nikoli ne boste popravili. Od kod denar, da vsak dan porabite po 1.200 dinarjev, vaša plača pa je komaj toliko, da pokrije stroške za en dan in pol?«

»Kdo pa pravi, da imamo mi takšne stroške?«

»Vi, človek. Saj sami pravite, da ste živina.«

»Pravim, pravim, toda